

Gemeente
Amsterdam

Amsterdam 750 jaar

In hoeverre zijn Amsterdammers bekend met de verjaardag van de stad en hoe willen zij de viering invullen?

Onderzoek, Informatie en Statistiek

In opdracht van: Projectteam Amsterdam 750

Projectnummer: 21092

Sara Rubingh

Nina Vos

Jeroen Slot

met medewerking van Hetty van Kempen, Lieselotte Bicknese en Kimo van den Berg

Bezoekadres: Weesperstraat 113-117

Telefoon 020 251 10333

Postbus 658, 1000 AR Amsterdam

data.amsterdam.nl

s.rubingh@amsterdam.nl

Amsterdam, oktober 2021

Foto voorzijde: Amsterdam museum, fotograaf Edwin van Eis (2017)

Inhoud

Samenvatting	4
Inleiding	6
1 Mening over de stad en het bestuur	8
2 Bekendheid met de viering	11
3 Wensen voor de viering	13
4 Belangrijk bij de viering	16
5 Deelname aan de viering	19
Bijlage 1 Vragenlijst	20
Bijlage 2 Topiclist groepsgesprekken	25

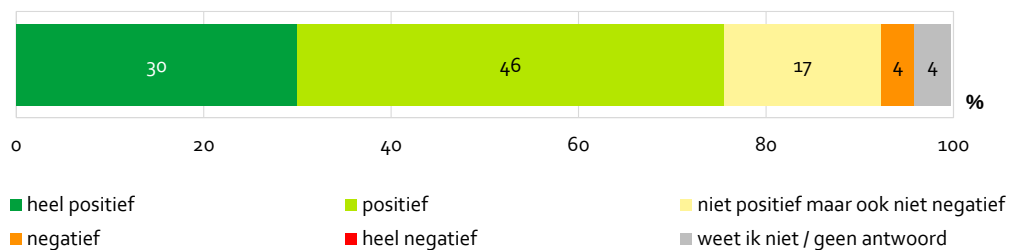
Samenvatting

Amsterdam wordt in 2025 750 jaar. In het jubileumjaar worden tal van activiteiten georganiseerd. Voordat de viering plaatsvindt, wil de gemeente graag weten in hoeverre Amsterdammers bekend zijn met het jubileum van de stad en hoe zij de viering willen invullen. Onderzoek, Informatie en Statistiek heeft dit onderzocht door middel van een enquête en groepsgesprekken. In totaal hebben 964 Amsterdammers een enquête ingevuld en 49 Amsterdammers hebben deelgenomen aan groepsgesprekken in de stad. Ondanks de poging om een diverse groep Amsterdammers te bevragen, zijn hoger opgeleide Amsterdammers en oudere Amsterdammers oververtegenwoordigd in beide delen van het onderzoek. Bij de interpretatie van de resultaten is het belangrijk hier rekening mee te houden; het is goed mogelijk dat de meningen van zowel jongeren als lager opgeleiden anders zijn en hier in mindere mate worden verwoord. Voor het vervolgonderzoek zal extra worden ingezet om deze groepen ook te benaderen door bijvoorbeeld face-to-face enquêtes en groepsgesprekken op locaties waar deze Amsterdammers zich bevinden.

Meerderheid bekend met en positief over de viering

De meerderheid van de geënquêteerde Amsterdammers weet dat de stad binnenkort haar 750^e verjaardag viert. Ze weten dit vooral via kranten en sociale media. Een derde heeft ook een herinnering aan de vorige verjaardag van de stad in 1975. Driekwart is daarnaast (heel) positief dat de verjaardag gevierd wordt en de meerderheid zal dan ook deelnemen aan de viering. Desgevraagd geeft de helft aan ook zelf (misschien) betrokken te willen worden bij activiteiten in de buurt. De respondenten hebben zelf veel verschillende ideeën voor de viering: culturele en sportieve activiteiten, een cadeau voor Amsterdammers, aandacht voor de geschiedenis van de stad of blijvende verbeteringen in de stad.

Mening over het vieren van de 750^e verjaardag van Amsterdam, april 2021 (procenten)

Belangrijk om buurtbewoners te betrekken bij de viering

Een veel gehoorde wens voor de viering zijn activiteiten in de buurt. Zo opperen de respondenten bijvoorbeeld een buurtfestival of samen eten met buurtbewoners. Ook het betrekken van lokale ondernemers uit de buurt vinden respondenten een goed idee. De meerderheid van de Amsterdammers uit de enquête vindt het dan ook belangrijk dat buurtbewoners betrokken worden bij activiteiten in de buurt.

Toch vindt de meerderheid ook dat minder dan de helft van het budget aan buurtactiviteiten besteed moet worden. Tegelijkertijd vindt een aantal respondenten dat de viering aandacht moet schenken aan de stad als geheel en niet alleen in de buurten moet plaatsvinden. Ook aandacht voor verbondenheid met de stad is van belang volgens hen.

Viering van 750 jaar moet ook een blijvend nalatenschap voor de stad zijn

Ongeveer de helft van de geënquêteerde Amsterdammers vindt een blijvend nalatenschap voor de stad (heel) belangrijk. Ook Amsterdammers in de groepsgesprekken vinden het belangrijk dat de viering meer is dan een eenmalig feest. Er moet worden stilgestaan bij het verleden en gekeken worden naar de toekomst, de goede en de slechte dingen. Amsterdam 750 kan ook als startpunt dienen voor de komende 50 jaar om een bepaald doel te bereiken, bijvoorbeeld het verbeteren van de verbindingen in de stad door middel van een brug over het IJ of een Oost-Westmetrolijn, een duurzame en schone stad, een eerlijke woningmarkt, een inclusieve stad en kansengelijkheid.

750 jaar Amsterdam moet een viering zijn voor alle Amsterdammers

Een ruime meerderheid vindt het (heel) belangrijk dat de viering voor alle Amsterdammers is. Een iets kleinere meerderheid vindt het ook (een beetje) een viering voor alle Nederlanders. Ook in de groepsgesprekken wordt er belang aan gehecht dat het voor alle Amsterdammers is. Dit betekent dat er iets moet zijn in alle stadsdelen en voor alle doelgroepen, jong en oud. Over Amsterdammers die de stad uit zijn verhuisd zijn de meningen verdeeld. Volgens sommige respondenten zijn deze bewoners niet vrijwillig verhuisd en behoren bijvoorbeeld Almere en Purmerend ook tot de geschiedenis van Amsterdam. Over internationaal publiek zijn de meningen nog meer verdeeld. Zo zijn koningsdagtaferelen met miljoenen mensen voor een deel van de Amsterdammers niet gewenst. Een ander deel vindt dat het ook bij de stad hoort.

Absoluut geen vuurwerk en feest voor vips bij 750 jaar Amsterdam

Er zijn ook een aantal wensen uitgesproken over wat absoluut niet moet gebeuren bij de viering. Zo moet er geen vuurwerk worden afgestoken tijdens de verjaardag van de stad volgens de respondenten. Ook moet het absoluut geen viering worden voor alleen de vips van de stad of voor toeristen. Tot slot moet de viering niet te politiek worden. De verjaardag van de stad moet ook vooral een leuke aangelegenheid zijn.

Inleiding

Amsterdam wordt in 2025 750 jaar. In het jubileumjaar worden tal van activiteiten georganiseerd. Daarnaast stimuleert en subsidieert de gemeente speciale initiatieven en projecten op wijk- en buurtniveau. Met zeven buurtfondsen van Mensen Maken Amsterdam krijgen alle Amsterdammers in hun eigen buurten de kans om met goede initiatieven te komen. Toegang tot en deelname van zoveel mogelijk mensen aan de viering is uitgangspunt. Voordat de viering plaatsvindt, wil de gemeente graag weten in hoeverre Amsterdammers bekend zijn met het jubileum van de stad en hoe zij de viering willen invullen. Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) zal hier onderzoek naar doen op verschillende momenten tot aan de viering door middel van een enquête en groepsgesprekken. Dit is de rapportage van de eerste meting.

Enquête

Samen met het programmateam 750 jaar Amsterdam heeft OIS een vragenlijst opgesteld over verschillende onderwerpen:

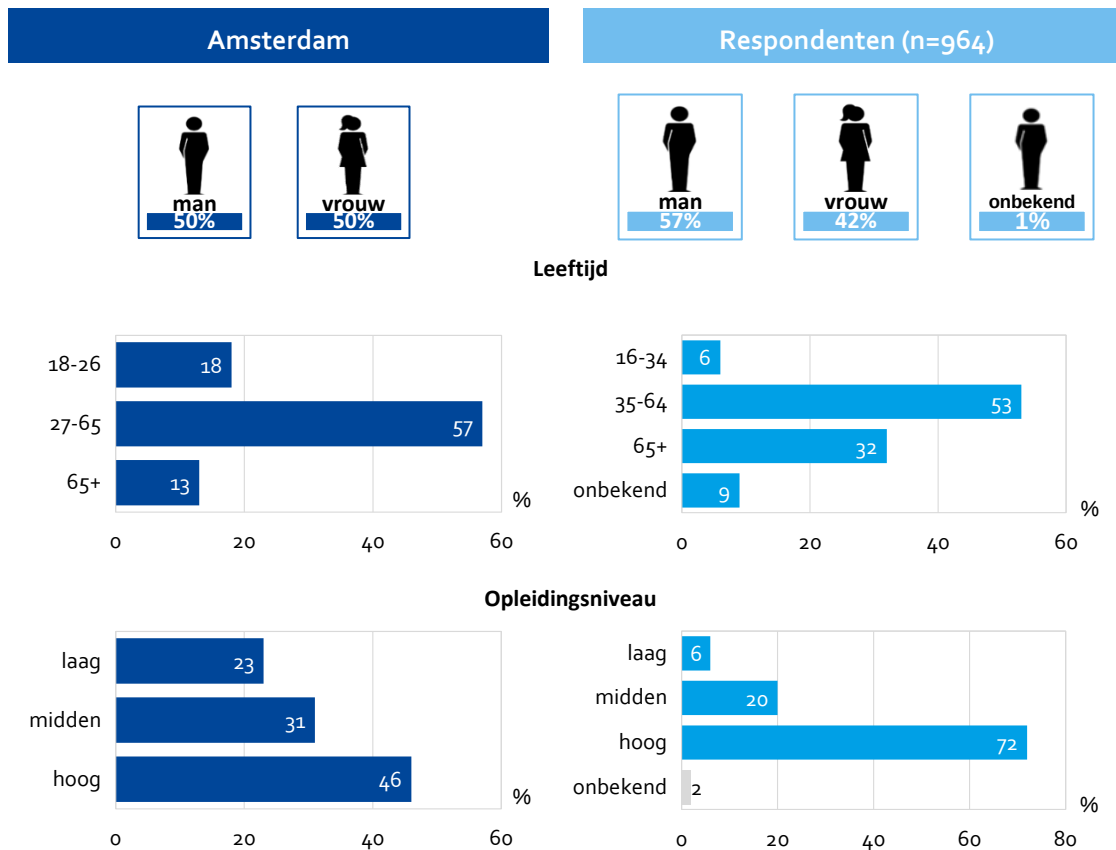
- Mening over de stad en het bestuur
- Bekendheid met de viering
- Wensen voor de viering
- Belangrijke aspecten bij de viering
- Bereidheid tot deelname aan de viering

Een aantal van deze vragen zullen tot aan de viering herhaald worden, om trends in kaart te brengen. De vragenlijst is te vinden in bijlage 1.

Respons

In totaal hebben 964 Amsterdammers de vragenlijst ingevuld, waarvan 820 in het panel dat OIS beheert en 144 via telefonische enquêtes. Hierbij is gestreefd naar een goede verdeling over de stadsdelen. Uit Stadsdeel Centrum deden de meeste bewoners mee, namelijk 117, uit Zuidoost de minste, namelijk 86. Meer dan de helft van de respondenten woont al meer dan tien jaar in Amsterdam (56%). Zeven procent woont er minder dan tien jaar en de rest is in Amsterdam geboren. Hieronder een overzicht van de achtergrondkenmerken van de ondervraagden. Hier is te zien dat hoogopgeleide Amsterdammers en oudere Amsterdammers oververtegenwoordigd zijn in de respons. Voor het vervolgonderzoek zal extra worden ingezet om meer jongeren en laagopgeleide Amsterdammers te benaderen door bijvoorbeeld face-to-face enquête te houden op plekken waar de doelgroepen al komen.

Samenstelling bewoners Amsterdam en respondentengroep

Groepsgesprekken

Naast kwantitatief onderzoek, heeft OIS ook kwalitatief onderzoek gedaan naar deze onderwerpen in de vorm van groepsgesprekken. In groepsgesprekken kom je meer te weten over het gevoel dat mensen hebben en hoe zij afwegingen maken in hun standpunten. Samen met het programmteam 750 jaar Amsterdam heeft OIS een topiclist opgesteld, te vinden in bijlage 2. In de gesprekken was er ook aandacht voor de vragen: welke maatschappelijke kwesties verdienen aandacht tijdens de viering 750 jaar Amsterdam en wat vinden deelnemers belangrijk voor de viering? Het programmteam verzorgde de werving van de groepsgesprekken. In totaal hebben er 49 Amsterdammers deelgenomen uit elk stadsdeel. Alleen in stadsdeel Nieuw-West kon het groepsgesprek helaas niet doorgaan vanwege te weinig aanmeldingen.

Diversiteit

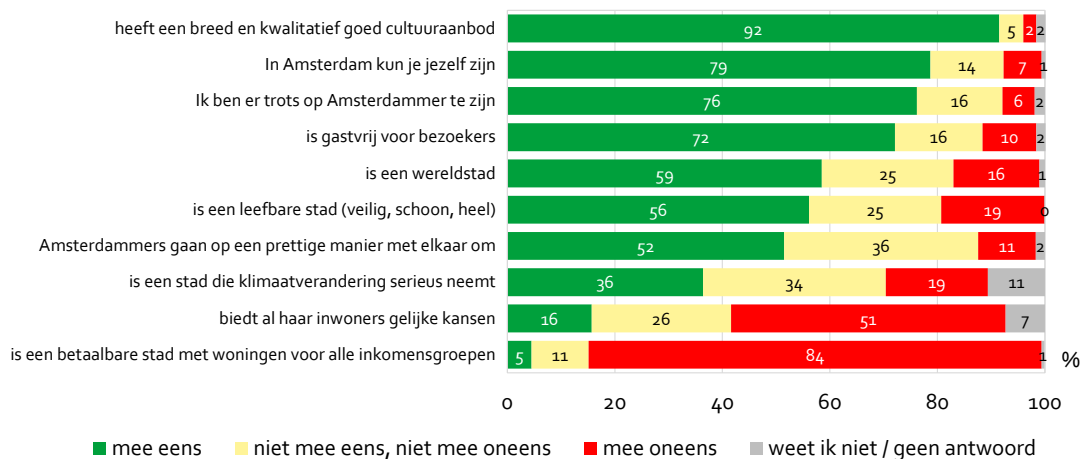
Hoewel representativiteit niet het doel is van een verdiepend groepsgesprek, is het wel belangrijk dat de mening van een zo divers mogelijke groep Amsterdammers naar voren komt in een dergelijk gesprek. Ondanks de poging om een diverse groep Amsterdammers aan tafel te krijgen, is de uiteindelijke groep deelnemers homogener uitgevallen dan gehoopt. De groep bestond vooral uit hoger opgeleide Amsterdammers en oudere Amsterdammers. Bij de interpretatie van de resultaten van de groepsgesprekken is het belangrijk hier rekening mee te houden. Voor het vervolgonderzoek zal extra worden ingezet om deze groepen ook te benaderen door bijvoorbeeld de groepsgesprekken te houden op plekken waar de doelgroepen al komen.

1 Mening over de stad en het bestuur

Allereerst is Amsterdammers in de enquête gevraagd hoe zij het leven in de stad vinden en hoe zij aankijken tegen het bestuur en de toekomst van Amsterdam. De meerderheid vindt het (heel) prettig om in de stad te wonen (90%). Slechts drie procent vindt het (heel) onprettig om in de stad te wonen. Zeven procent vindt dit niet prettig, maar ook niet onprettig. Ook voelt de meerderheid zich verbonden met de buurt (83%) en de stad (90%). Hoe langer ze in de stad wonen, hoe vaker ze zich verbonden voelen met de stad en de buurt.

Daarnaast is er een aantal stellingen over de stad voorgelegd in de enquête (zie figuur 1.1). De grote meerderheid vindt dat Amsterdam een breed en kwalitatief goed cultuuraanbod heeft, maar liefst 91% is het eens met deze stelling. Ook vinden de ondervraagden dat je in Amsterdam jezelf kunt zijn (79%) en zijn ze trots om Amsterdammers te zijn (76%). De meerderheid is het echter niet eens met de stelling dat Amsterdam een betaalbare stad is, met woningen voor alle inkomensgroepen (84%). Ook biedt de stad volgens hen niet alle inwoners gelijke kansen (51%). Over of de stad klimaatverandering serieus neemt, zijn de meningen het meest verdeelt.

Figuur 1.1 Mening over stellingen over Amsterdam, april 2021 (procenten)

Wat vinden Amsterdammers het leukste aan de stad?

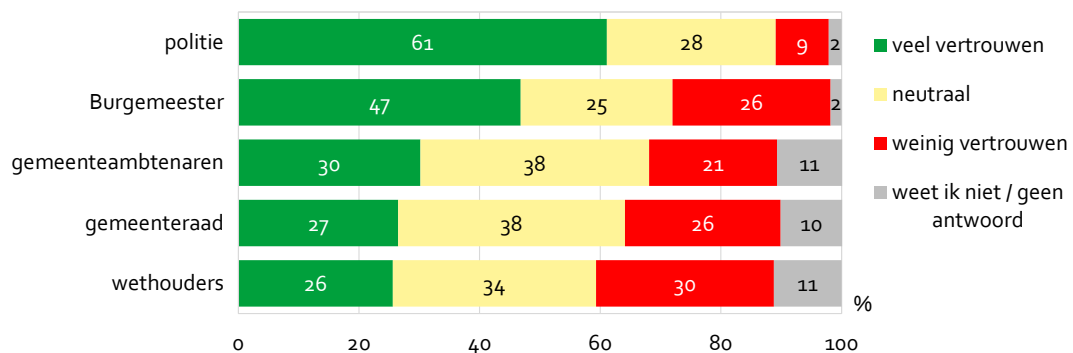
In de groepsgesprekken is gevraagd wat de deelnemers het leukste vinden aan de stad. Er kwam een grote variatie aan antwoorden. Enkele deelnemers zijn trots op hoe mooi de stad is: de grachten, de architectuur en het IJ. Anderen genieten van een vrije, tolerante stad, die levendig is en met een grote diversiteit aan mensen. Ook worden er enkele voorzieningen genoemd zoals de musea, de bioscopen en de groene parken. Tot slot wordt er waardering geuit voor de Amsterdamse tongval en de humor. Er worden ook minder leuke dingen van de stad benoemd, zoals de woningnood, (geluids-)overlast en toeristen. Deelnemers menen dat Amsterdammers steeds meer in hun "eigen bubbel" zitten.

"Stad waar je met iedereen een praatje kan maken."

Ook is in de enquête gevraagd in hoeverre ze vertrouwen hebben in verschillende Amsterdamse instituties. Amsterdammers hebben het meeste vertrouwen in de politie: 61% heeft (zeer) veel vertrouwen (zie figuur 1.2). Het minste vertrouwen hebben Amsterdammers in de wethouders (26% heeft veel vertrouwen, 30% heeft weinig vertrouwen). Dit is vergelijkbaar met eerder onderzoek¹.

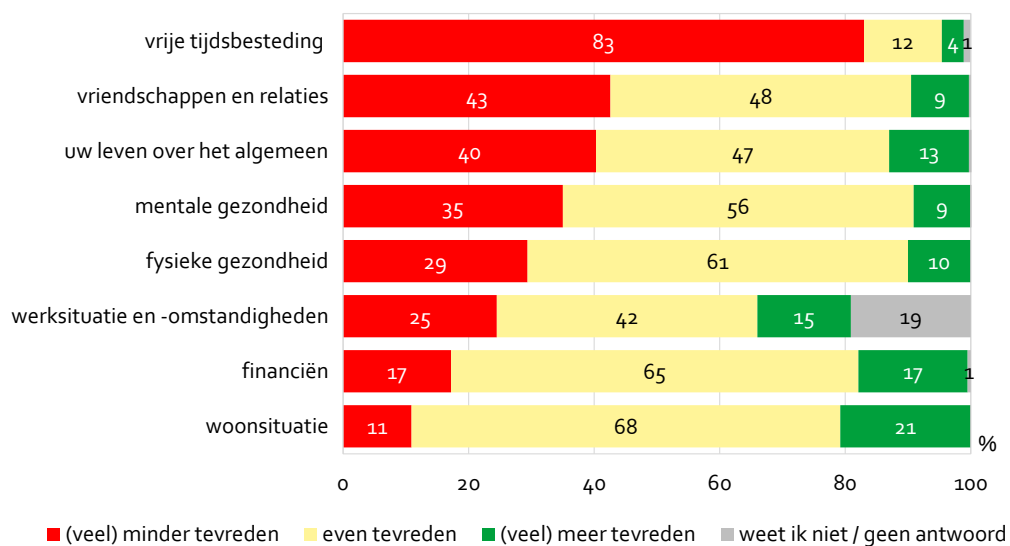
Figuur 1.2 Vertrouwen in Amsterdamse instituties, april 2021 (procenten)

De meerderheid vindt dat het de verkeerde kant op gaat met de stad (53%). Ook dit is vergelijkbaar met eerder onderzoeken. Sommige groepen Amsterdammers zijn pessimistischer dan andere Amsterdammers, namelijk geboren Amsterdammers en laagopgeleide Amsterdammers.

Naast hun mening over de stad, is er in de enquête ook gevraagd naar de tevredenheid met hun eigen leven ten opzichte van de periode voor corona (zie figuur 1.3). De meerderheid is (veel) minder tevreden over hun vrijetijdsbesteding (83%). Voor alle andere aspecten geeft de grootste groep aan even tevreden te zijn. Voor hun woningsituatie geeft zelfs een vijfde aan dat ze (veel) meer tevreden zijn dan in de periode voor corona.

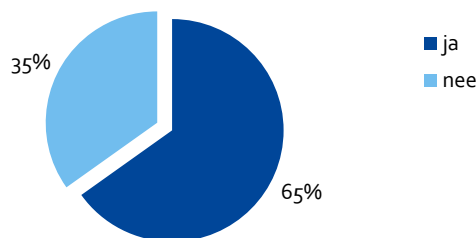
¹ Onderzoek, Informatie en Statistiek. Burgermonitor 2019.
<https://data.amsterdam.nl/publicaties/publicatie/amsterdamse-burgermonitor-2019/1d4730e2-6ada-4200-8741-34b97837822e/>

Figuur 1.3 Tevredenheid met hun leven ten opzichte van periode voor corona, april 2021 (procenten)

2 Bekendheid met de viering

Bijna twee derde van de respondenten in de enquête weet dat de stad binnenkort haar 750^e verjaardag viert (zie figuur 2.1). Van de Amsterdammers die geboren zijn in de stad is dat zelfs 72%. Daarnaast zien we hoe langer iemand in Amsterdam woont, hoe vaker ze bekend zijn met de verjaardag van de stad. Ook laagopgeleide Amsterdammers en Amsterdammers die ouder zijn dan 65 jaar zijn vaker op de hoogte van de verjaardag van de stad.

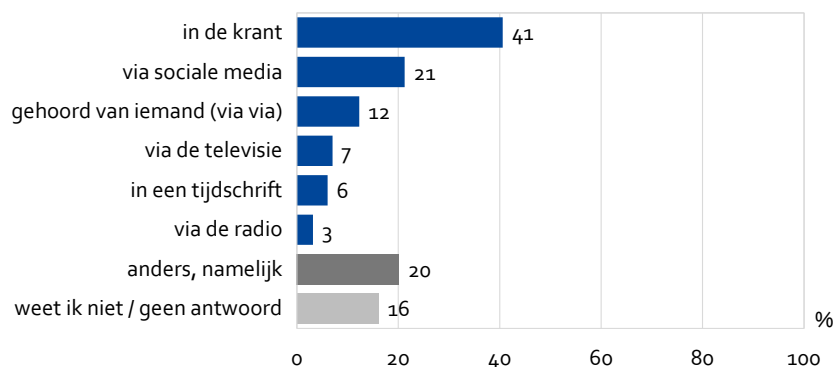
Figuur 2.1 Bekendheid met de 750^e verjaardag van Amsterdam, april 2021 (procenten)

Een derde van de Amsterdammers weet ook het jaartal te noemen dat de stad 750 jaar wordt. Wederom zijn geboren Amsterdammers en oudere Amsterdammers vaker bekend met het jaartal.

De Amsterdammers die bekend zijn met de verjaardag, weten dat met name omdat ze het in de krant hebben gelezen (41%). Op de tweede plek komt sociale media (21%). Een vijfde van de Amsterdammers noemt een andere manier, namelijk via het werk, nieuwsbrieven, via de website, omdat ze bij de 700^e verjaardag zijn geweest of "omdat ze het gewoon weten". Zestien procent weet niet op welke manier ze van de viering hebben vernomen (zie figuur 2.2).

Figuur 2.2 Manieren waarop Amsterdammers bekend zijn geworden met de viering, meerdere antwoorden mogelijk, april 2021 (procenten)

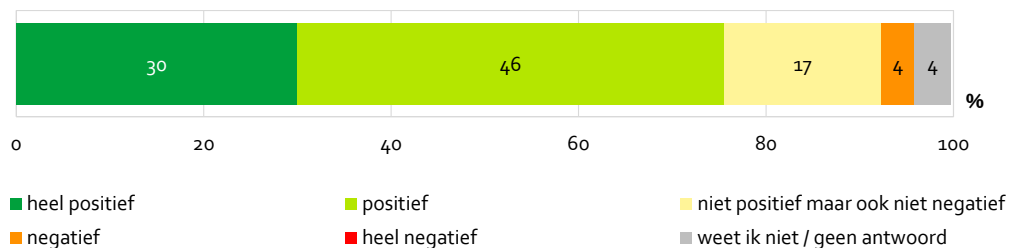

Bijna een derde van de ondervraagden heeft inderdaad zelf een herinnering aan de 700^e verjaardag van de stad in 1975 (32%). Dit zijn met name de geboren Amsterdammers en Amsterdammers die ouder zijn dan 65. Vooral Sail, het voetbaltoernooi en het jubileumboek worden herinnerd.

3 Wensen voor de viering

Driekwart van de geënquêteerde Amsterdammers vindt het (heel) positief dat de 750^e verjaardag van de stad uitgebreid gevierd wordt. Vier procent vindt dit negatief en ook vier procent weet geen antwoord op deze vraag (zie figuur 3.1). Er zijn hierbij geen significante verschillen tussen groepen Amsterdammers. Alleen Amsterdammers die vinden dat het de goede kant op gaat met de stad zijn iets vaker positief (82%). Amsterdammers die nog niet bekend waren met de viering, weten iets vaker geen antwoord te geven op deze vraag.

Figuur 3.1 Mening over het vieren van de 750^e verjaardag van Amsterdam, april 2021 (procenten)

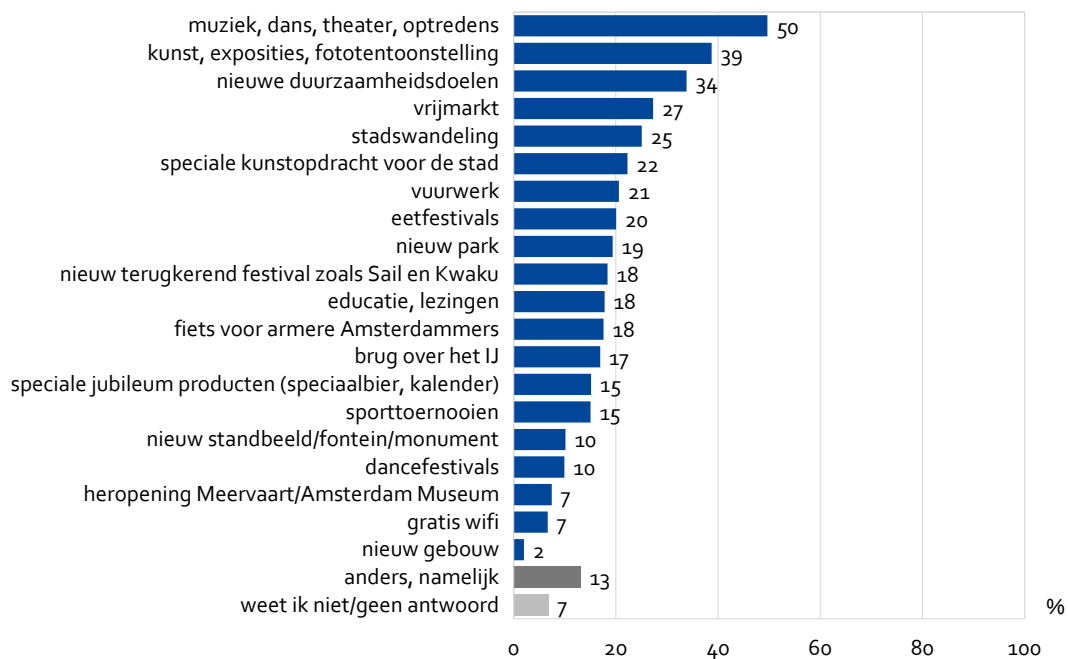
Iets minder dan de helft van de ondervraagden heeft direct een idee van hoe de viering eruit moet zien. Er is een grote variatie aan ideeën: van culturele activiteiten als muziek, theater en een circus, tot een soort koningsdag van een week, maar ook Sail en een cadeautje voor alle Amsterdammers wordt genoemd. Andere ideeën willen aandacht voor de geschiedenis van de stad, in de vorm van een tentoonstelling, boek of documentaire. Daarbij moet er focus zijn op zowel de positieve als de negatieve kant van de geschiedenis. Anderen willen vooral een feest voor alle Amsterdammers, ook activiteiten in buurten die meer aan de rand van de stad liggen. Nog andere ideeën zijn meer politiek van aard: een beter woningaanbod, een verbod op Airbnb of op auto's in de stad en minder toeristen toelaten. Tot slot noemt een aantal respondenten dat de viering vooral bescheiden moet zijn. Dat er genoeg problemen in de stad zijn, die aandacht en geld verdienen.

Hoe willen Amsterdammers stilstaan bij de viering?

Ook tijdens de groepsgesprekken komen er uiteenlopende ideeën langs ter invulling van de viering. In veel van de gevallen wordt dit in de vorm van een evenement, tentoonstelling of activiteit gegoten. Ook zijn er onder de deelnemers een aantal voorstanders van een cadeau voor Amsterdammers. Bovendien noemen enkele deelnemers manieren waarop de viering aangekleed en versierd kan worden. Thema's die veel naar voren komen in de ideeën zijn cultuur, sport, maar ook verbinding met mede-Amsterdammers, geschiedenis en educatie over de stad, verbeteringen in de stad en een groene en schone stad. Ook worden er veel verbeterpunten genoemd voor de stad, waarvoor de viering als gelegenheid kan dienen. De meeste ideeën zouden plaatsvinden in de stad geheel, maar ook een groot deel in de buurten zelf.

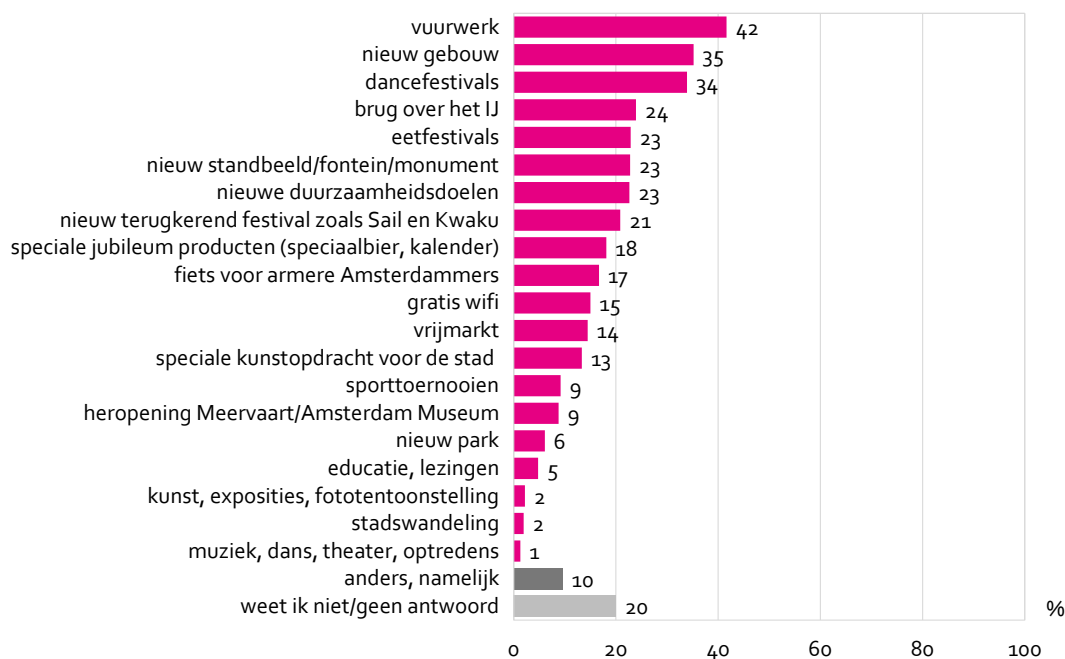
Daarnaast zijn verschillende mogelijke onderdelen in de enquête voorgelegd met de vraag welke van deze onderdelen ze graag zouden zien bij de viering. De helft van de ondervraagden wil graag muziek, dans, theater en optredens tijdens de viering. Op de tweede en derde plek komen kunst, exposities, fototentoonstelling en nieuwe duurzaamheidsdoelen (zie figuur 3.2). Dertien procent noemt iets anders, zoals een viering op het water, aandacht voor de geschiedenis van de stad en gratis ov. Een aantal respondenten noemt daarnaast dat het gewoon een feest moet zijn, zonder politieke doeleinden. Zeven procent weet geen antwoord op deze vraag te geven.

Figuur 3.2 Wensen voor de viering, maximaal 5 antwoorden mogelijk, april 2021 (procenten)

Daarnaast is gevraagd welke van diezelfde onderdelen ze niet willen zien tijdens de viering. Daarbij geeft ruim vier op de tien vuurwerk aan. Op de tweede en derde plek komen een nieuw gebouw en dancefestivals. Ook hier geeft tien procent een ander antwoord, zoals een grote aanwezigheid van toeristen, rotzooi of geweld. Een vijfde weet geen antwoord op deze vraag.

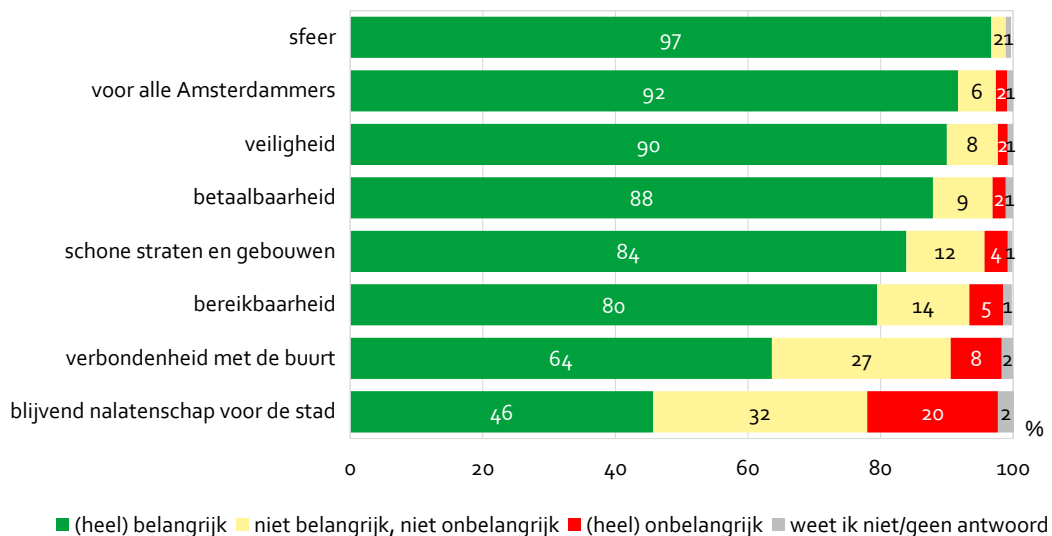
Figuur 3.3 Niet gewenst voor de viering, maximaal 5 antwoorden mogelijk, april 2021 (procenten)

4 Belangrijk bij de viering

Ook is Amsterdammers gevraagd welke aspecten zij belangrijk vinden bij de viering. De sfeer is voor bijna alle Amsterdammers (heel) belangrijk (97%). Geen van de ondervraagden vindt dit onbelangrijk. Dit wordt gevolgd door dat het een feest moet zijn voor alle Amsterdammers (92%) en het belang van veiligheid (90%). Over de verbondenheid van de viering met de buurt en of het jubileum een blijvend nalatenschap moet zijn voor de stad zijn de meningen meer verdeeld (zie figuur 4.1).

Figuur 4.1 Mening over verschillende aspecten van de viering, april 2021 (procenten)

Blijvend nalatenschap

In alle groepsgesprekken wordt desgevraagd benoemd dat het voor de deelnemende Amsterdammers belangrijk is dat er bij de viering wordt stilgestaan met meer dan een eenmalig feest. Veel van hen vinden het een moment om niet alleen naar het verleden, maar ook naar de toekomst te kijken. Wat het ook wordt, het moet een blijvend component bevatten. Zo oppert een aantal deelnemers ideeën voor fysieke toevoegingen aan het straatbeeld, zoals meer fietsnietjes, bankjes, een zwembad in de Amstel of zelfs een nieuwe landmark. Veel deelnemers voegen hieraan een kritische noot toe: "In welk Amsterdam willen we leven in de toekomst? Verbeter wat er is in plaats van dingen toevoegen". De viering kan volgens hen dienen als startpunt voor de komende 50 jaar. Zo kaart een groep deelnemers aan dat het blijvende nalatenschap van de viering vormgegeven kan worden in verbetering van de fysieke verbinding binnen de stad. Ideeën als een brug over het IJ of een Oost/Westlijn gaan over tafel. Daarnaast komt het thema duurzaamheid veel voorbij. Deelnemers wensen een schonere lucht en

"Geen evenement, maar een stip op de horizon. Iets nieuws in gang zetten."

"Ik hoop dat er verbindingen tot stand komen die tot na de viering voortduren."

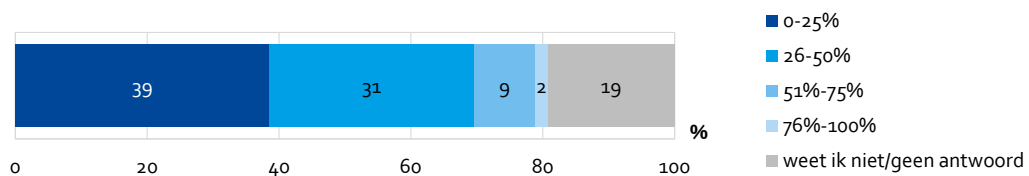
leefomgeving, groene daken, minder auto's en uitbreiding van de groenvoorziening in de stad. Ook wordt de sociale samenhang binnen de stad veel genoemd: blijvende ongedwongen verbinding tussen de stadsdelen, zonder drempel. Door betrekking van alle buurten hopen deelnemers op een meer gemengde samenleving.

Een deel van hen denkt dat de oplossing hiervoor ligt in verbetering van de woningmarkt. Ze geven aan te merken dat veel Amsterdammers gedwongen de stad verlaten, wat de persoonlijke sfeer van de buurt aantast. Een jongvolwassen deelnemer merkt op: "Wij zijn de toekomst. Maar er lijkt nu in de toekomst geen plek voor ons te zijn". Tot slot hopen deelnemers op een inclusief Amsterdam waarin over 50 jaar kansengelijkheid echt vormgegeven is.

"We hebben geen andere keus dan de energie-transitie. Dit zou een mooi moment zijn om hier aandacht aan te besteden."

Twee derde van de Amsterdammers uit de enquête vindt het belangrijk dat buurtbewoners betrokken worden bij activiteiten in de buurt (67%). Zeven procent vindt dit onbelangrijk en vierentwintig procent vindt het niet belangrijk, maar ook niet onbelangrijk. Twee procent weet geen antwoord. Hoogopgeleide Amsterdammers en Amsterdammers die zich verbonden voelen met hun buurt vinden het iets vaker dan gemiddeld belangrijk dat buurtbewoners worden betrokken. Wanneer we vragen hoeveel van het budget van de viering aan buurtactiviteiten moet worden uitgegeven, geeft de meerderheid de minder dan de helft aan (zie figuur 4.2). Hierbij zijn er geen significante verschillen tussen groepen Amsterdammers.

Figuur 4.2 Mening over aandeel budget voor buurtactiviteiten, april 2021 (procenten)

"Dat je je thuis voelt in de stad en niet alleen in je stadsdeel."

Verbondenheid met de buurt en stad

In de groepsgesprekken worden veel activiteiten genoemd voor in de buurt; bijvoorbeeld een buurtfestival of samen eten. Ook het betrekken van ondernemers uit de buurt vinden sommige deelnemers een goed idee. Tegelijkertijd vindt een aantal deelnemers dat Amsterdammers te veel in hun buurt en stadsdeel leven. Ook verbondenheid met de stad is van belang volgens hen. Ideeën over hoe bewoners uit verschillende stadsdelen met elkaar in aanraking kunnen komen zijn er ook: een buddyfamilie voor een jaar die elkaar hun buurten laten zien, een sporttoernooi of een evenement in elk stadsdeel. Een deelnemer is hier wel kritisch over en vraagt zich af wat er na zo'n evenement gebeurt. Om de verbinding met nieuwe kennissen te houden, zal er meer in het openbaar vervoer geïnvesteerd moeten worden. Anders duurt het te lang voordat je op bezoek kan bij nieuwe kennis.

Een ruime meerderheid het (heel) belangrijk vindt dat de viering voor alle Amsterdammers is (92%). De helft van de Amsterdammers geeft desgevraagd aan dat de verjaardag van de stad ook beetje een viering is voor alle Nederlanders (50%). Een vijfde vindt dit helemaal het geval (20%). En ruim een kwart vindt dit niet het geval (27%). Vier procent weet geen antwoord op deze vraag te geven.

Voor wie is de viering?

Ook in de groepsgesprekken wordt het belangrijk gevonden dat de viering voor alle Amsterdammers is, de bewoners van de stad. Er moet niet alleen in het centrum stil worden gestaan bij de viering, maar ook in andere stadsdelen. Ook worden er enkele specifieke doelgroepen benadrukt: bijvoorbeeld de jeugd en zeer oude mensen die nauwelijks nog het huis uit komen. Er wordt ook opgemerkt dat het absoluut geen exclusief feestje voor vips moet zijn. Ook moet de viering niet te politiek zijn. Er moet daarbij goed worden gekeken naar de rol van de burgemeester. Een aantal deelnemers vindt dat de Amsterdammers die de stad uit zijn getrokken, bijvoorbeeld naar Purmerend of Almere ook welkom zijn. "Zij zijn onvrijwillig vertrokken". Een genoemde mogelijkheid is om daar iets te organiseren, omdat het ook onderdeel is van de geschiedenis.

Grote internationale evenementen worden ook genoemd. Hierover is wat meer verdeeldheid: sommigen vinden dit een slecht idee. Een deelnemer zegt: "De koningsdagen voor corona toen ging iedereen weg uit Amsterdam, omdat er zoveel mensen van buiten kwamen. Dat effect wil je natuurlijk niet hebben!". Volgens de deelnemers hangt het soort evenement ook samen met het publiek. Wanneer je het kleinschaliger organiseert in de buurt, krijg je ook geen mensenmassa. Aan de andere kant vinden sommigen dat Amsterdam niet alleen van Amsterdammers is, maar ook van alle Nederlanders en eigenlijk misschien zelfs voor heel Europa. Hiernaast heeft de stad wel een maximumcapaciteit. Er een hek om bouwen is niet mogelijk, maar de stad kan wel kijken wie ze actief betrekken. Een deel van de deelnemers zegt juist expliciet: "Iedereen moet welkom zijn".

Eén deelnemer vindt het minder van belang voor wie het georganiseerd is, maar meer door wie het georganiseerd wordt. Het moet georganiseerd worden door bewoners van de stad. Als de bezoekers dan ergens anders vandaan komt, is dat minder van belang.

"Als je hier met 50 miljoen Amsterdammers moet zijn, dat is mijn nachtmerrie."

"Als mensen zich Amsterdammer voelen, dan zijn ze welkom."

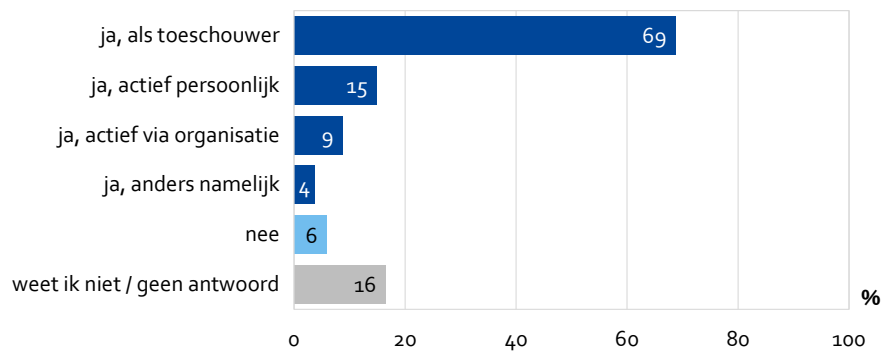
"Als je wil komen dan kun je komen! Iedereen is welkom".

5 Deelname aan de viering

Ruim twee derde van de geënquêteerde Amsterdammers wil als toeschouwer deelnemen aan de viering (69%). Een veel kleiner deel wil actief deelnemen, zij het persoonlijk (15%) of via een organisatie (9%). Zes procent wil helemaal niet deelnemen. Vier procent wil op een andere manier deelnemen. De meesten geven daarbij aan dat het afhangt van het aanbod van activiteiten of het weer. Hoogopgeleiden Amsterdammers geven iets vaker aan persoonlijk actief deel te willen nemen, namelijk 17 procent van hen. Amsterdammers uit stadsdeel Oost en Nieuw-West willen gemiddeld iets vaker deelnemen als toeschouwer (80% en 75% van hen). Laagopgeleide Amsterdammers geven juist iets vaker aan niet te willen deelnemen (16%). Dit geldt ook voor Amsterdammers die zich niet verbonden voelen met de buurt.

Figuur 5.1 Deelname aan de viering, meerdere antwoorden mogelijk, april 2021 (procenten)

Desgevraagd geeft tien procent aan zelf betrokken te willen worden bij activiteiten in de buurt. 41% wil dit misschien en 43% wil dit niet. Ook hier zijn hoogopgeleide Amsterdammers en Amsterdammers die zich verbonden voelen met hun buurt eerder geneigd betrokken te worden.

Bijlage 1 Vragenlijst

Vragenlijst Amsterdam 750 jaar – meting 1

De gemeente Amsterdam wil graag weten wat u vindt van het wonen in Amsterdam. In deze vragenlijst vragen we naar uw mening over verschillende onderwerpen die te maken hebben met Amsterdam en de komende verjaardag van de stad. Uiteraard blijven uw antwoorden anoniem. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 5-10 minuten.

1. Hoe prettig vindt u het om in Amsterdam te wonen?

- ☐ 1 heel prettig
☐ 2 prettig
☐ 3 niet prettig, niet onprettig
☐ 4 onprettig
☐ 5 heel onprettig
☐ 6 weet ik niet / geen antwoord

2.	Kunt u op een schaal van 1 (helemaal niet verbonden) tot en met 7 (sterk verbonden) aangeven hoe verbonden u zich voelt met ...?	1 helemaal niet verbonden	2	3	4	5	6	7 sterk verbonden	weet ik niet / geen antwoord
	uw buurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Amsterdam	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3.	Kunt u aangeven in welke mate u het eens bent met de volgende stellingen over Amsterdam?	Eens of oneens (1 = eens en 5 = oneens)
	Amsterdam heeft een breed en kwalitatief goed cultuuraanbod.	
	We hebben een leefbare stad (veilig, schoon, heel).	
	Amsterdam is een betaalbare stad, met woningen voor alle inkomensgroepen.	
	Amsterdam is een wereldstad.	
	In Amsterdam kun je jezelf zijn.	
	Amsterdammers gaan op een prettige manier met elkaar om.	
	Amsterdam is een stad die klimaatverandering serieus neemt.	
	Amsterdam biedt al haar inwoners gelijke kansen.	
	De stad is gastvrij voor bezoekers.	
	Ik ben er trots op Amsterdammer te zijn.	

4.	Hoeveel vertrouwen heeft u op dit moment in de volgende instellingen in Amsterdam?	zeer veel vertrouwen	veel vertrouwen	niet veel maar ook niet weinig vertrouwen	weinig vertrouwen	zeer weinig vertrouwen	weet ik niet / geen antwoord
	de burgemeester van Amsterdam	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	de Amsterdamse wethouders	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	de Amsterdamse gemeenteraad	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Amsterdamse gemeentebesturen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	de Amsterdamse politie	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Vindt u dat het over het algemeen de verkeerde kant of de goede kant op gaat in Amsterdam?

- ☐ 1 duidelijk de verkeerde kant op
☐ 2 iets meer de verkeerde kant op
☐ 3 iets meer de goede kant op
☐ 4 duidelijk de goede kant op
☐ 5 weet ik niet / geen antwoord

6. Ten opzichte van de periode vóór de coronacrisis, hoe tevreden bent u op dit moment over de volgende aspecten van uw leven?							
		veel meer tevreden	meer tevreden	even tevreden	minder tevreden	veel minder tevreden	weet ik niet / geen antwoord
	uw leven over het algemeen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	vrije tijdsbesteding (zoals hobby's, horecabezoek, naar de film gaan)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	woonsituatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	werksituatie en -omstandigheden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	vriendschappen en relaties	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	financiën	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	fysieke gezondheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	mentale gezondheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Wist u dat Amsterdam binnenkort haar 750^e verjaardag viert?

- ☐ 1 ja
☐ 2 nee → *ga naar vraag 10*
☐ 3 geen antwoord → *ga naar vraag 10*

8. Kunt u het jaartal noemen wanneer Amsterdam haar 750^e verjaardag viert?

--	--	--	--	--

- ☐ 2 nee

9. Op welke manier heeft u iets over Amsterdam 750 jaar gehoord of gelezen? U kunt meerdere antwoorden geven.

- ☐ 1 via de televisie
☐ 2 via sociale media
☐ 3 in de krant
☐ 4 in een tijdschrift
☐ 5 via de radio
☐ 6 gehoord van iemand (via via)
☐ 7 anders, namelijk _____
☐ 8 weet ik niet / geen antwoord (*niet mogelijk met andere antwoorden*)

10. Heeft u zelf een herinnering aan de Amsterdamse verjaardag in 1975?

- ☐ 1 ja
☐ 2 nee → *ga naar 12*
☐ 3 weet ik niet / geen antwoord → *ga naar 12*

11. Wat herinnert u zich van de viering in 1975?

--

- ☐ 2 weet ik niet / geen antwoord

12. Hoe vindt u het dat Amsterdam haar 750^e verjaardag uitgebreid viert in 2025?

- ☐ 1 heel positief
- ☐ 2 positief
- ☐ 3 niet positief maar ook niet negatief
- ☐ 4 negatief
- ☐ 5 heel negatief
- ☐ 6 weet ik niet / geen antwoord

13. Heeft u direct een idee van hoe de viering eruit moet zien?

- ☐ 1 ja, namelijk _____
- ☐ 2 nee
- ☐ 3 weet ik niet / geen antwoord

14a. Welke van de volgende onderdelen zou u graag zien bij de viering in 2025? Maximaal vijf antwoorden mogelijk.

- ☐ 1 eetfestivals
- ☐ 2 dancefestivals
- ☐ 3 sporttoernooien
- ☐ 4 vrijmarkt
- ☐ 5 muziek, dans, theater, optredens
- ☐ 6 educatie, lezingen
- ☐ 7 vuurwerk
- ☐ 8 kunst, exposities, fototentoonstelling
- ☐ 9 stadswandeling
- ☐ 10 speciale kunstopdracht voor de stad (muziek, kunstwerk, dans)
- ☐ 11 nieuw standbeeld/fontein/monument
- ☐ 12 nieuw park
- ☐ 13 nieuw terugkerend festival zoals Sail en Kwaku
- ☐ 14 heropening Meervaart/Amsterdam Museum
- ☐ 15 nieuw gebouw
- ☐ 16 brug over het IJ
- ☐ 17 gratis wifi
- ☐ 18 gratis fiets voor Amsterdammers met een kleine portemonnee
- ☐ 19 nieuwe duurzaamheidsdoelen (lagere CO2 uitstoot, schoon zwembad, alle auto's 30km per uur, binnenstad autovrij)
- ☐ 20 speciale jubileum producten (speciaal bier, kalender)
- ☐ 21 anders, namelijk _____
- ☐ 22 weet ik niet / geen antwoord (niet mogelijk met andere antwoorden)

14b. Welke van de volgende onderdelen wilt u niet zien bij de viering in 2025? Maximaal vijf antwoorden mogelijk.

- ☐ 1 eetfestivals
☐ 2 dancefestivals
☐ 3 sporttoernooien
☐ 4 vrijmarkt
☐ 5 muziek, dans, theater, optredens
☐ 6 educatie, lezingen
☐ 7 vuurwerk
☐ 8 kunst, exposities, fototentoonstelling
☐ 9 stadswandeling
☐ 10 speciale kunstopdracht voor de stad (muziek, kunstwerk, dans)
☐ 11 nieuw standbeeld/fontein/monument
☐ 12 nieuw park
☐ 13 nieuw terugkerend festival zoals Sail en Kwaku
☐ 14 heropening Meervaart/Amsterdam Museum
☐ 15 nieuw gebouw
☐ 16 brug over het IJ
☐ 17 gratis wifi
☐ 18 gratis fiets voor Amsterdammers met een kleine portemonnee
☐ 19 nieuwe duurzaamheidsdoelen (lagere CO2 uitstoot, schoon zwemwater, alle auto's 30km per uur, binnenstad autovrij)
☐ 20 speciale jubileum producten (speciaal bier, kalender)
☐ 21 anders, namelijk _____
☐ 22 weet ik niet / geen antwoord (niet mogelijk met andere antwoorden)

15.	In hoeverre vindt u de volgende aspecten belangrijk voor het succes van de viering?						
		heel belangrijk	belangrijk	niet belangrijk, niet onbelangrijk	onbelangrijk	zeer onbelangrijk	weet ik niet / geen antwoord
	veiligheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	sfeer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	bereikbaarheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	schone straten en gebouwen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	betaalbaarheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	verbondenheid met de buurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	voor <u>alle</u> Amsterdammers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	blijvend nalatenschap voor de stad	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Amsterdam is de hoofdstad van Nederland. In welke mate vindt u de verjaardag van Amsterdam een viering voor alle Nederlanders?

- ☐ 1 helemaal
☐ 2 een beetje
☐ 3 helemaal niet
☐ 4 weet ik niet / geen antwoord

17. Hoe belangrijk vindt u het dat Amsterdammers betrokken worden bij het voorbereiden van de viering in hun eigen buurt?

- ☐ 1 heel belangrijk
☐ 2 belangrijk
☐ 3 niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk
☐ 4 onbelangrijk
☐ 5 heel belangrijk
☐ 6 weet ik niet / geen antwoord

18. Welk deel van het budget voor de viering zou volgens u naar buurtactiviteiten moeten gaan?

- ☐ 1 0-25%
☐ 2 26-50%
☐ 3 51%-75%
☐ 4 76%-100%
☐ 5 weet ik niet / geen antwoord

19. Wilt u zelf betrokken worden bij de voorbereidingen in uw buurt?

- ☐ 1 ja
☐ 2 misschien
☐ 3 nee
☐ 4 weet ik niet / geen antwoord

20. Bent u van plan om deel te nemen aan de viering? U kunt meerdere antwoorden geven.

- ☐ 1 ja, als toeschouwer
☐ 2 ja, actief persoonlijk
☐ 3 ja, actief via organisatie (buurtcommissie, sportvereniging)
☐ 4 ja, anders namelijk _____
☐ 5 nee (niet mogelijk met andere antwoorden)
☐ 6 weet ik niet / geen antwoord (niet mogelijk met andere antwoorden)

Achtergrondkenmerken:

- In Amsterdam geboren? Zo nee, Hoe lang geleden in Amsterdam komen wonen?
- Geslacht (m,v,x)
- Leeftijd
- Opleidingsniveau
- Postcode

opmerkingen Heeft u nog opmerkingen of suggesties over dit onderzoek? Zo ja, dan kunt u deze hieronder opschrijven.

- ☐ 2 geen opmerkingen

Dit waren alle vragen. Hartelijk bedankt voor uw medewerking.

Bijlage 2 Topiclist groeps gesprekken

1. Uitleggen doel onderzoek (door interviewer) (5 minuten)

- Welkom (interviewer stelt zichzelf en notulist voor)
- Introductie: Amsterdam is in 2025 750 jaar en het doel van het gesprek is te weten te komen wat verwachtingen/wensen zijn hiervoor en wanneer het een succes is voor de deelnemers. Dit is een van de zeven gesprekken.
- Spelregels: er zijn geen foute antwoorden, we laten elkaar uitpraten en alles wat we hier bespreken blijft binnenkamers, rapportage anoniem
- Mogen we het opnemen?

2. Voorstelronde (10 minuten)

- Naam en wat vind je het leukste aan Amsterdam/je buurt?
- *Als eerste geeft gesprekleider het voorbeeld*

Voordat we beginnen met de inhoud: een filmpje over de viering van 1975. Op deze manier krijgen de deelnemers een idee over de grootte en de duur van de viering. Dus bijvoorbeeld dat het niet 1 dag hoeft te zijn zoals Koningsdag, maar dat het ook een heel jaar kan zijn en meer dan alleen activiteiten.

3. Hoe zou je stil willen staan bij 750 jaar Amsterdam? (20 minuten)

Techniek: post-its. Bij deze techniek geven we de deelnemers post-its zodat ze eerst zelf kunnen nadenken over wat ze graag zouden willen bij de viering. We vragen aan één van de deelnemers te zeggen wat hij/zij heeft opgeschreven/getekend. Dan plakken wij de post-it op een flipover. Daarna vragen we of andere deelnemers iets hebben dat daarop lijkt. Op die manier kunnen wij direct de thema's clusteren. Zo gaan we iedereen af tot alle post-its besproken zijn.

Extra vragen voor de post-its:

- (Hoe) zie je dit voor je in je eigen buurt/stadsdeel?
- Bij een activiteit: voor wie is deze bedoeld?
- Zitten hier kosten aan verbonden voor deelnemers?

Extra vragen:

- Wat verwacht je van 750 jaar Amsterdam?
- Wat zou je absoluut niet willen?

4. Wanneer is de viering een succes? Wat is daarbij belangrijk? (30 minuten)

Kenmerken:

- Veiligheid
- Sfeer (gezellig, positief)
- Bereikbaarheid
- Schone straten en gebouwen
- Betaalbaar

- Voor alle Amsterdammers
- Voor alle Nederlanders
- Verbondenheid met de buurt
- Blijvend nalatenschap voor de stad (*denk bijvoorbeeld aan een nieuw park of duurzaamheidsdoelen*)

Extra vragen over de kenmerken:

- Viering voor alle Amsterdammers
 - o Toegankelijk voor iedereen of voor ieder wat wils?
- Verbondenheid met de buurt
 - o Wat maakt je buurt Amsterdams en wat betekent 750 jaar Amsterdam voor je buurt?
 - o Moeten de activiteiten vooral in de eigen buurt plaatsvinden?
- Viering voor alle Nederlanders
 - o Op welke manier?

Extra vragen:

- Welke onderwerpen/issues in de stad/je buurt verdienen aandacht tijdens 750 jaar Amsterdam?
- Hoe zien jullie dat voor de onderdelen (van de post-its) die bij de vorige vraag zijn genoemd?

5. Wat zou jij de stad of je buurt over 50 jaar gunnen?

(15 minuten)

- Wat ontbreekt er aan de stad/in je buurt?
- Wat hoop je absoluut niet voor de stad?

6. Terugkoppeling en afsluiting

(10 minuten)

- Korte samenvatting van het gesprek (belangrijkste punten) door interviewer
- Heeft u nog opmerkingen/aanvullingen die nog niet aan bod zijn gekomen?
- Hartelijk bedankt! Nogmaals benadrukken: rapportage is input voor de viering en anoniem
- Uitdelen van het presentje (cadeaubon 35 euro)

Gemeente Amsterdam

Onderzoek, Informatie en Statistiek

Postbus 658
1000 AR Amsterdam

data.amsterdam.nl